

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton, félíven.
Előfizetési ár: egész évre 80 kor., félévre 40 kor.
Egyes szám ára két korona.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Tetszhalál.

Nem képzelhető el valami borzasztóbb, valami rettenetesebb, mint a tetszhalál. Az öntudat teljes birtokában tehetetlenül lenni a temetni szándékozók között: valósággal örjítő állapot.

Ilyen a mi helyzetünk ma, akár mint nemzet, akár mint egyházat, akár mint egyest tekintsem. Tudjuk, hogy élünk, még kering ereinkben a vér, ajkaink még nem hidegültek el, füleink hallanak, agyunk gondolkodik, de a hang a torokunkon akad, izmaink, idegeink megmerevedtek, egy szempillantásnyi képességünk sincs, magunkkal jötehetetlenek vagyunk.

Ha csak mi magunkat nézzük, semmi kétségünk sincs az életben létel felől. Egyénileg: írunk, olvasunk, kötelességünket végezzük; az egyházban: prédikálunk, híveinket vezetgetjük, tanítgatjuk, itt-ott épületeinket tatarozgatjuk, gyűléseket, konferenciákat tartunk, azokon vitatkozunk, határozunk; és mi az eredmény? Semmi, vagy legfeljebb ügyszólván semmi. Írásainkkal nem tudjuk mozgásba hozni a lelkeket, annyira legalább is nem, hogy e mozgás életet mutasson; híveinkben az öntudatot meg tudjuk tartani jelenlegi állapotában, de korántsem vagyunk képesek őket az önmegtágadásnak, áldozatkészségnek olyan magaslatára emelni, amely elevenítő erőként hatna bennük idegeinkre; ügyes-bajos dolgainkat megvitátjuk, minden tekintetben helytálló, részletekre kiterjedő határozatokat hozunk, de azoknak véghezvitelére, megvalósítására, új alkotásokra mintha nem volna bennünk erő és képesség. Mintha csak valami ólomsúlyú átok nyűgözné le és tenné tehetetlenné életünket és munkánkat. Tudjuk, mit kell tenni, akarjuk is tenni, de hogy azt véghez is vigyük, ahhoz nincsen erőnk. Valóban tetszhalottak vagyunk; olyanok, mint „a vak őr, a néma hírnök, a béna harcos, a szanta futár, a betegségben járatlan orvos”.

Csoda-e hát, ha a külső világ úgy bánik velünk, mint akik nem tényezők, mint akik nem élnek?! Úgy állunk a külvilág előtt, mint „néma igazság”. Lerajzolhatatlan, szomorúan megrázó tragikum: az ember által elgondolható leghatalmasabb eszme: az igazság, amelynek az örökkévalóságban érvényesülése szabja meg mindenkinek sorsát: az igazság ime néma, tetszhalott.

Halottat támasztani, némát megszólaltatni csak az tud, akinek teljes hatalom adatott mennyen és földön. Ő pedig mindenekelőtt azt kérdi:

Hiszsz-e? Van-e hited? Mert akinek hite van, annak minden lehetséges. Higyjünk azért elvetett állapotunkban rendületlenül, legyen segítségünkre az Úr a mi hitetlenségünkben a szabadságra és akkor meg fogjuk látni a legszebb a legdicsőbb látványt: a megszólaló, beszélő igazságot, a tehetetlen test megmozdulását és dicsőíteni fogjuk Őt, aki nem enged igaztalanul elveszni.

Gl.

Egyház

A felsőszabolcsi Református Egyházmegye Lelkészegyesülete.

1921 október 31-én délután 2 órai kezdettel Kisvárdán értekezletet tartott, amelyen szép gondolatok kerültek felszínre az igazi keresztyén élet felélesztésére.

Az „Erős várunk...” eléneklése után Papp Kálmán mándoki lelkipásztor magával ragadó imával vitte a lelkeket Isten elé; majd Vass Mihály lelkészegyesületi elnök mélyen szántó gondolatokkal telített megnyitójában rámutatott a valódi keresztyéniség hatalmas erejére, mely hivatva van új világot teremteni a jelszavak világának romjai felett.

Ezután dr. Révész Imre debreczeni lelkipásztor tárgyalta a reformátorokra tett visszapillantással azt a kérdést, hogy milyen helyet foglal el egyházi életünkben az úrvacsora? Megrajzolván a mai szomorú képet, kitűzte a célt, amelyet meg kell valósítani. A fontos kérdéshez Kovács Lajos esperes és Vas Mihály elnök szólottak hozzá tartalmasan. A megkapó eszmecsere után Keresztessy Sándor lelkész a F. R. B. Sz. alapszabályairól szólva, bizottság kiküldését javasolja, amelynek feladata az alapszabályok átdolgozása és az egyházmegyei gyűlés elé terjesztése.

Szombathy Imre eperjeskei lelkipásztor a vasárnapi iskola jelentőségéről s minden gyülekezetben való felállításának szükségességéről szólott gazdag külföldi tapasztalatokra hivatkozva, ébresztvén a lelkeket. Kiss Lajos demecseri lelkipásztor a belmisszióról és annak hasznáról beszélt. Fejtette a belmissziói munkának a cura parochialisal való szoros kapcsolatát és a hívek lelki életére gyakorolt áldásos hatását. Az értekezlet egyházmegyei belmissziói munkaterv kidolgozására bizottságot küldött ki.

Veres Károly turai lelkipásztor lelkészi gyámintézet felállítására vonatkozó javaslatának elfogadása után hálaimával és énekkel ért véget a tanulságos értekezés.

Este 6 órakor a református templomban a Kisvárdai Református Nőegylet rendezett vallásos estélyt, amelyen dr. Révész Imre a reformáció jelentőségéről tartott nagy hatású előadást.

K—l.

Iskola

A hevesnagykúnsági református egyházmegyei tanítóegyesület

október 13-án tartotta közgyűlését Szolnokon a vármegyeházánál. A Himnusz eléneklése után Török Imre esperes megható alkalmi imája emelte magasba a lelkeket. Az egyesület elnöke, Kecskeméthy László nyugalomba vonulván, az elnökségről lemondott. A Központi Bizottság ezen közgyűlésig ügyvezető elnökké Zeke Dániel törökszentmiklósi tanítót választotta, ki e közgyűlést előkészítette, összehívta s a megjelenteket üdvözölve, megnyitotta. Különösen üdvözölte Török Imre esperest és Bihary István kir. tanfelügyelőt, kik lelkes szavakban válaszoltak és fejezték ki rokonérzésüket a tanítóság iránt.

A távozó elnök gyönyörű búcsúlevelének felolvasása után Zeke Dániel ügyvezető elnök méltatta Kecskeméthy László érdemeit, kit a közbizalom bárhova helyezett, mindenhol derekasan megállotta a helyét, mindenhol egész férfi volt, ki meleg jó szívével, éles eszével, jellemes gondolkodásával oly sok jót, oly sok hasznosat tudott elérni és alkotni. Közgyűlés sajnálattal vált meg tőle, érdemeit megörökíti s megválasztotta őt örökös tiszteletbeli elnöknek. Tárgyalás közben érkezett a terembe az Országos Tanító Szövetség és az Eötvös Alap képviselőiben Rákos István fővárosi szakfelügyelő tanító, ki az ügyvezető elnök üdvözlésére hosszabb beszédben válaszolt. A jelenlevők elhatározták, hogy az Eötvös Alapba mindnyájan belépnek tagul.

Juhász Bálint a mezőtúri tanítók nevében a tanterv helyesebb elrendezése címén azt indítványozta, hogy a Történet és Természetrajzot már a IV-ik osztályban kezdjék tanítani. Indítványát a közgyűlés felterjeszti az egyházmegyéhez.

A jövő feladatairól Bodor Lajos (Kisújszállás) tartott tartalmas, lebilincselő előadást. Következő értekezés a Zeke Dániel volt e címen: Tagjai legyünk-e a Tanítóegyesületek Országos Szövetségének? Előadó elmondja, hogy kezdetül fogva tagjai voltunk s annak működésében tevékenyen részt is vettünk. Nagy baj volt azonban az, hogy a tanítóegyesületeknek csak egy része volt tag, ez a gyűlésekre járt, a munkában részt vett, tagdíjat fizetett. A másik rész nem volt tag, gyűlésekre nem járt, semmiféle munkát nem végzett, tagdíjat nem fizetett, az Országos Szövetség fíradozásának eredményét, az elért sikert azonban épen úgy élvezte, mint aki tag volt. Előadó javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy továbbra is tag

marad, de megkeresi az Orsz. Szövetség Elnökségét, hasson oda, hogy tag legyen minden tanítóegyesület, bármilyen jellegű legyen is az.

Nagy Árpád (Mezőtúr) megindokolt előterjesztése alapján közgyűlés megkeresi az egyházmegyét, hogy mivel a 250 és 320 K lakáspénz egyáltalában nem elegendő, az egyházak adjanak lakást természetben, vagy pedig adják meg az állami tanítók lakbérét, úgyszintén állítsák vissza a díjlevelek természetbeni régi pontjait.

Jövő gyűlés székhelyéül Kunmadarast jelölték meg. Évi tagdíj 30 K. A tisztújítás során Zeke Dániel ügyvezető elnök hivatkozva arra, hogy betegsége miatt múlt hó közepe óta 1 évi szabadságon van, az elnökséget nem vállalja s ajánlja Bodor Lajost (Kisújszállás), kit a közgyűlés meg is választott. Alelnökök lettek: Juhász Bálint és Nagy Árpád (Mezőtúr), jegyzők Varga István (Kisújszállás) és Nagy László (Karczag), pénztárnok Nóbik Lajos (Mezőtúr). Gyűlés a Szózat eléneklése után lelkes hangulatban oszlott szét.

k—l.

Közélet

A hódmezővásárhelyi ó-templom 200 éves jubileuma.

A hódmezővásárhelyi egyház ó-temploma ebben az évben kétszáz esztendő. Ezt a nevezetes fordulót a nagy egyház lélekemelő ünnepe keretében ülte meg és a keretnek tartalmát adandó, meghívta körébe egyházkerületünk Elnökségét is.

Dr. Baltazár Dezső püspökünk és gróf Degenfeld József főgondnokunk f. hó 5-én este érkeztek meg. Az állomáson nagy közönség várta és Gyórfy József egyik helybeli lelkipásztor az egyház, Soós István polgármester a város, Lázár Lajos a Református Szövetség nevében köszöntötte őket. Az ó-templom előtt Pap Imre lelkészelnök fogadta az illusztris vendégeket.

Másnap, vasárnap a zsufozásig megtelt templomban Futó Zoltán békésbánati esperes imádkozott, magával ragadván a lelkeket imádsága szárnyain, majd dr. Baltazár Dezső püspökünk mondott remek prédikációt a templomnak az emberek életében megmutató óriási fontosságáról és áldásáról. A hatalmas szózat kitörölhetetlen nyomokat hagyott a hallgatóság lelkében. Az istentisztelet Pap Imre lelkészelnök szép imádságával végződött.

Istentisztelet után 18 küldöttség tisztelgett püspökünk előtt, közöttük valamennyi felekezet lelkészével élén, a Hódmezővásárhelyre költözött máramarosszigeti jogakadémia stb. Délután három órakor 200 terítéses bankett volt, amelyen sok köszöntő hangzott el dr. Baltazár Dezső püspökre. Ezek közül legpoétikusabb volt Cseh András róm. kath. plébánosé, legkenetesebb a polgármesteré, legszellemesebb Seltmann Lajos rabbié, de a leg-tartalmasabb, a keresztyéni igaz szeretetet legszebben sugározató tósztt mégis csak a püspökünké volt, akinek Hódmezővásárhelyen megjelenése a felekezeti békességnek örömnappja marad.

Különfélék

Egy éve, hogy aláírtuk a trianoni békét. Az azóta eltelt idő bizonyoságot tesz gyengeségünkről és becsületességünkről, de ellenségeink kapzsiságáról és állhatatlanságáról is.

Futó Zoltán, a békésháti egyházmegye esperese, szentesi lelkipásztor folyó hó 8-án meghalt. Nagy buzgóságú, kiválóan lelkes férfiú, hű lelkipásztor, nagy koncepciójú szervező erő volt. Szónoki sikereiről sokáig bizonyoságot tesznek az általa Istenhez vezetett lelkek, egyházépítő munkásságának maradandó alkotása az árvaságra jutott bányai kis egyházak, több mint három évtizedes lelkipásztori tevékenysége virágzó gyülekezetet hagyott maga után Temesvárott és Szentesen, közel évtizedes esperessége alatt a tiszántúli egyházkerületnek legnagyobb kiterjedésű egyházmegyéjének volt bölcs tapintatú, sikerdús vezetője. Temetésén, nov. 10-én püspökünk imádkozott. Legyen áldott emléke.

Kollégiumunk felsegítése. Hogy mennyire érezik egyházaink s annak vezetői, lelkészársaink kollégiumunk megmentésének elengedhetetlen szükségességét: megállapítható abból a buzgóságból, melyet a segély-adomány gyűjtése körül tanúsítottak. Hálával kell elismernünk, hogy a lelkes támogatásnak kiváló jelenségeivel volt szerencsénk találkozni. Mivel azonban nem tudott a gyűjtő-bizottság valamennyi egyházba közvetlen gyűjtő megbízottakat küldeni: a támogatás gyakorlására sok lelkésznek még nem volt alkalmá. A gyűjtés munkája nincs befejezve és így az eredményről csak annyit közölhetünk, hogy az újabb szükségseink fedezésére fele részben sem elegendő. Ennek következtében a gyűjtő-bizottság abban állapodott meg, hogy a munkát tovább folytatja. Felkéri a nt. lelkész urakat, hogy a kollégiumi pénztári hivatalhoz küldendő értesítés útján méltóztassanak nyilatkozni, hogy küldjön-e a kollégium a még meg nem kereshetett egyházakhoz gyűjtő tanárokat? A népesebb helyekre ilyen értesítést nélkül is menni fognak megbízottak. Értesítést kér a gyűjtő-bizottság a terménygyűjtés eredményéről is, hogy a természetben való beszállítás vagy értékesítés tárgyában megállapodásra lehessen jutni. Igyekszünk úgy intézni a gyűjtők kibocsátását, hogy lehetőleg vasárnapi ünnepen jelenhessenek meg s a templomi szolgálatot adakozásra felhívó egyházi beszéd tartása mellett a lelkész hozzájárulásával ők végezzék. Általánoságban az alábbi híradást teljesíthetjük a gyűjtés ügyében: Debreczen város lakosságát a presbitérium küldöttjei keresték fel a kollégium fölsegítésére szolgáló adományok átvételére. A gyűjtés még nincs befejezve. Ezekben a napokban a következő jelentékenyebb adományok birtokába jutott a kollégium: Márk Endre és dr. Lencz Géza gyűjtése Békés városában 49,071 K 41 f, a békési egyház adománya ezenkívül 5000 K lesz, Békés város pedig 10,000 koronát szavazott meg. A Debreczeni Takarékpénztár hatalmas adománya 20,000 kor., özy. Steinfeld Mihályné úrnő segélye (Macsai uradalom) 20,000 K lesz. November 6-án dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár a derecskei egyházban lelkés beszédet tartott, melynek eredménye az Ágárdy

Lajos pénztári ellenőr és 18 kollégiumi (egyetemi) tanuló ifjú feljárása mellett 10,183 K készpénz és mintegy nyolc szekér igen értékes zöldség adomány volt. Itt a gyűjtés még nincs befejezve, a várostól távol levő nagyobb birtokosoknak a felkeresése folyamatban van. A gyűjtés még sok helyen ezután lesz megtartható. Hajduszoboszló, Hajdúböszörmény, Kaba, Nagyléta, Báránd, Biharke-resztes, Csenger, Fehérgyarmat, Mikepércs, Vámospércs, Nagyecsed, Komádi, Berekböszörmény stb. felkeresése — több más hellyel együtt — még hátra van. Nyiregyházára folyó hó 12-én dr. Révész Imre lelkész és Márk Endre egyházkerületi ügyész fognak kimenni a gyűjtés foganatosítására.

Adomány a kollégiumi tápintézetnek. Korábban hírt adtunk arról, hogy dr. Görgey Márton balmazújvárosi orvos és neje Gulyás Ilona a kollégiumi tápintézet javára 50,000 koronás alapítványt fognak tenni. Ennek első részletéül dr. Gulyás István ny. főgimnáziumi tanár útján a kollégiumi pénztárba a mai napon 10,000 koronát be is fizettek. Ha a kollégium egykori sok-sok növendékét ekkora meleg, hálás szeretet csatolná kollégiumunkhoz annak szorult helyzetében: az alma mater homlokáról eltűnnének a borús gondokozta redők... Lássátok meg a magasztos példát, egykori tanítványok és akiknek mód adatott reá, kövessétek azt sietve. Debreczen, 1921 nov. 9. *Kollégiumi pénztári hivatal.*

Felhívás az érmelléki református egyházmegyéhez tartozó lelkészözvegyekhez. Tisztelettel felkérem a következő lelkészözvegyeket: 1. özv. Szikszay Józsefné, 2. Bajza Antalné, 3. Thamásy Lajosné, 4. Csontos Lászlóné, 5. Molnár Mihályné, 6. Vécsey Sándorné, 7. Könyves Tóth Sámuelné, 8. Fazekas Imréné, 9. Végh Lajosné, 10. Józsa Gáborné, 11. Nagy Imréné, 12. Magyar Gyáborné, 13. K. Szabó Józsefné, 14. Kovács Lászlóné, hogy jelenlegi tartózkodási helyüket (utolsó posta, vármegye, utca, házsám) sürgősen közöljék velem, mert a lelkészi nyugdíjintézet végreh. bizottság 2409—1921. sz. értesítése szerint segély van részükre kilátásba helyezve. Nagyléta, (Bihar m.) 1921. nov. 3. *Radó József* református lelkész, egyh. megyei pénztárnok.

Hivatalos Értesítés

A lelkészképeségi vizsgálatok tárgyában a vizsgáló bizottság az alábbi határozatot hozta:

Kivonat

a II. lelkészképesítő vizsgálati bizottság 1921 szeptember hó 19. napján tartott ülése jegyzőkönyvéből.

5. sz. Püspök úr előadván, hogy a vizsgálatok színvonalát erősen befolyásoló s leszállító háborús és más rendkívüli körülmények megszűntek, úgy hogy a rendes készület immár minden atyafi számára lehető, indítványozza, hogy úgy a jelöltek tudományos képzettsége, mint főként egyházunk nagy érdekei szempontjából az újabban gyakorolt elnéző s alacsonyabb mértékkel megelégedő rendszer teljes mellőzésével a vizsgálat komolyságát biztosító szigorúbb elbírálás újra helyettség régi jogaiba s a jelöltektől teljes készütség kívántassék meg.

Veres Károly turai lelkipásztor lelkészi gyámintézet felállítására vonatkozó javaslatának elfogadása után hálaírással és énekekkel ért véget a tanulságos értekezés.

Este 6 órakor a református templomban a Kisvárdai Református Nőegylet rendezett vallásos estélyt, amelyen dr. Révész Imre a reformáció jelentőségéről tartott nagy hatású előadást.

K—l.

Iskola

A hevesnagykúnsági református egyházmegyei tanítóegyesület

október 13-án tartotta közgyűlését Szolnokon a vármegyeházánál. A Himnusz elneklése után Török Imre esperes megható alkalmi imája emelte magasba a lelkeket. Az egyesület elnöke, Kecskeméthy László nyugalomba vonulván, az elnökségről lemondott. A Központi Bizottság ezen közgyűlésig ügyvezető elnökké Zeke Dániel törökszentmiklósi tanítót választotta, ki e közgyűlést előkészítette, összehívta s a megjelenteket üdvözölve, megnyitotta. Különösen üdvözölte Török Imre esperest és Bihary István kir. tanfelügyelőt, kik lelkes szavakban válaszoltak és fejezték ki rokonérzésüket a tanítóság iránt.

A távozó elnök gyönyörű búcsúlevelének felolvasása után Zeke Dániel ügyvezető elnök méltatta Kecskeméthy László érdemeit, kit a közbizalom bárhova helyezett, mindenhol derekasan megállotta a helyét, mindenhol egész férfi volt, ki meleg jó szívével, éles eszével, jellemes gondolkodásával oly sok jót, oly sok hasznosat tudott elérni és alkotni. Közgyűlés sajnálattal vált meg tőle, érdemeit megörökíti s megválasztotta őt örökös tiszteletbeli elnöknek. Tárgyalás közben érkezett a terembe az Országos Tanító Szövetség és az Eötvös Alap képviselőjében Rákos István fővárosi szakfelügyelő tanító, ki az ügyvezető elnök üdvözlésére hosszabb beszédben válaszolt. A jelenlevők elhatározták, hogy az Eötvös Alapba mindnyájan belépnek tagul.

Juhász Bálint a mezőtúri tanítók nevében a tanterv helyesebb elrendezése címén azt indítványozta, hogy a Történet és Természetrajzot már a IV-ik osztályban kezdjék tanítani. Indítványát a közgyűlés felterjeszti az egyházmegyéhez.

A jövő feladatairól Bodor Lajos (Kisújszállás) tartott tartalmas, lebilincselő előadást. Következő értekezés a Zeke Dániel volt e címen: Tagjai legyünk-e a Tanítóegyesületek Országos Szövetségének? Előadó elmondja, hogy kezdettől fogva tagjai voltunk s annak működésében tevékenyen részt is vettünk. Nagy baj volt azonban az, hogy a tanítóegyesületeknek csak egy része volt tag, ez a gyűlésekre járt, a munkában részi vett, tagdíjat fizetett. A másik rész nem volt tag, gyűlésekre nem járt, semmiféle munkát nem végzett, tagdíjat nem fizetett, az Országos Szövetség fáradozásának eredményét, az elért sikert azonban épen úgy élvezte, mint aki tag volt. Előadó javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy továbbra is tag

marad, de megkeresi az Orsz. Szövetség Elnökségét, hasson oda, hogy tag legyen minden tanítóegyesület, bármilyen jellegű legyen is az.

Nagy Árpád (Mezőtúr) megindokolt előterjesztése alapján közgyűlés megkeresi az egyházmegyét, hogy mivel a 250 és 320 K lakáspénz egyáltalában nem elegendő, az egyházak adjanak lakást természetben, vagy pedig adják meg az állami tanítók lakbérét, úgyszintén állítsák vissza a díjlevelek természetbeni régi pontjait.

Jövő gyűlés székhelyéül Kunmadarast jelölték meg. Évi tagdíj 30 K. A tisztújítás során Zeke Dániel ügyvezető elnök hivatkozva arra, hogy betegsége miatt múlt hó közepe óta 1 évi szabadságon van, az elnökséget nem vállalja s ajánlja Bodor Lajost (Kisújszállás), kit a közgyűlés meg is választott. Alelnökök lettek: Juhász Bálint és Nagy Árpád (Mezőtúr), jegyzők Varga István (Kisújszállás) és Nagy László (Karczag), pénztárnok Nóbik Lajos (Mezőtúr). Gyűlés a Szózat elneklése után lelkes hangulatban oszlott szét.

k—l.

Közélet

A hódmezővásárhelyi ó-templom 200 éves jubileuma.

A hódmezővásárhelyi egyház ó-temploma ebben az évben kétszáz esztendő. Ezt a nevezetes fordulót a nagy egyház lélekemelő ünnepek keretében ülte meg és a keretnek tartalmat adandó, meghívta körébe egyházkerületünk Elnökségét is.

Dr. Baltazár Dezső püspökünk és gróf Degenfeld József főgondnokunk f. hó 5-én este érkeztek meg. Az állomáson nagy közönség várta és Gyórfly József egyik helybeli lelkipásztor az egyház, Soós István polgármester a város, Lázár Lajos a Református Szövetség nevében köszöntötte őket. Az ó-templom előtt Pap Imre lelkészelnök fogadta az illusztris vendégeket.

Másnap, vasárnap a zsufolásig megtelt templomban Futó Zoltán békésbáti esperes imádkozott, magával ragadván a lelkeket imádsága szárnyain, majd dr. Baltazár Dezső püspökünk mondott remek prédikációt a templomnak az emberek életében megmutatkozó óriási fontosságáról és áldásáról. A hatalmas szózat kitörölhetetlen nyomot hagyott a hallgatóság lelkében. Az istentisztelet Pap Imre lelkészelnök szép imádságával végződött.

Istentisztelet után 18 küldöttség tisztelgett püspökünk előtt, közöttük valamennyi felekezet lelkészével élén, a Hódmezővásárhelyre költözött máramarosszigeti jogakadémia stb. Délután három órakor 200 terítékes bankett volt, amelyen sok köszöntő hangzott el dr. Baltazár Dezső püspökre. Ezek közül legpoétikusabb volt Cseh András róm. kath. plébánosé, legkenetesebb a polgármesteré, legszellemesebb Seltmann Lajos rabbié, de a leg-tartalmasabb, a keresztyéni igaz szeretetet legszebben sugározó tósztt mégis csak a püspökünké volt, akinek Hódmezővásárhelyen megjelenése a felekezeti békességnek örömnappja marad.

Különfélék

Egy éve, hogy aláírtuk a trianoni békét. Az azóta eltelt idő bizonyosságot tesz gyengeségünkről és becsületességünkről, de ellenségeink kapzsiságáról és állhatatlanságáról is.

Futó Zoltán, a békésbányai egyházmegye esperese, szentesi lelkipásztor folyó hó 8-án meghalt. Nagy buzgóságú, kiválóan lelkes férfiú, hű lelkipásztor, nagy koncepciójú szervező erő volt. Szónoki sikereiről sokáig bizonyosságot tesznek az általa Istenhez vezetett lelkek, egyházépítő munkásságának maradandó alkotása az árvaságra jutott bányai kis egyházak, több mint három évtizedes lelkipásztori tevékenysége virágzó gyülekezetet hagyott maga után Temesvároton és Szentesen, közel évtizedes esperessége alatt a tiszántúli egyházkerületnek legnagyobb kiterjedésű egyházmegyéjének volt bölcs tapintatú, sikerdús vezetője. Temetésén, nov. 10-én püspökünk imádkozott. Legyen áldott emléke.

Kollégiumunk felsegítése. Hogy mennyire érezik egyházaink s annak vezetői, lelkésztársaink kollégiumunk megmentésének elengedhetetlen szükségességét: megállapítható abból a buzgóságból, melyet a segély-adomány gyűjtése körül tanúsítottak. Hálával kell elismernünk, hogy a lelkes támogatásnak kiváló jelenségeivel volt szerencsénk találkozni. Mivel azonban nem tudott a gyűjtő-bizottság valamennyi egyházba közvetlen gyűjtő megbízottakat küldeni: a támogatás gyakorlatára sok lelkésznek még nem volt alkalma. A gyűjtés munkája nincs befejezve és így az eredményről csak annyit közölhetünk, hogy az újabb szükségseink fedezésére fele részben sem elegendő. Ennek következtében a gyűjtő-bizottság abban állapotodott meg, hogy a munkát tovább folytatja. Felkéri a nt. lelkész urakat, hogy a kollégiumi pénztári hivatalhoz küldendő értesítés útján mellőztassanak nyilatkozni, hogy küldjön-e a kollégium a még meg nem kereshetett egyházakhoz *gyűjtő tanárokat*? A népesebb helyekre ilyen értesítést kér a gyűjtő-bizottság a terménygyűjtés eredményéről is, hogy a természetben való beszállítás vagy értékesítés tárgyában megállapodásra lehessen jutni. Igyekszünk úgy intézni a gyűjtők kibocsátását, hogy lehetőleg vasárnapi ünnepen jelenhessenek meg s a templomi szolgálatot adakozásra felhívó egyházi beszéd tartása mellett a lelkész hozzájárulásával ők végezzék. Általánosságban az alábbi híradást teljesíthetjük a gyűjtés ügyében: Debreczen város lakosságát a presbiterium küldöttei keresték fel a kollégium felsegítésére szolgáló adományok átvételére. A gyűjtés még nincs befejezve. Ezekben a napokban a következő jelentékenyebb adományok birtokába jutott a kollégium: Márk Endre és dr. Lencz Géza gyűjtése Békés városában 49,071 K 41 f, a békési egyház adománya ezenkívül 5000 K lesz, Békés város pedig 10,000 koronát szavazott meg. A Debreczeni Takarékpénztár hatalmas adománya 20,000 kor., Takarékpénztár hatalmas adománya 20,000 kor., özv. Steinfeld Mihályné úrnő segélye (Macsi uradalom) 20,000 K lesz. November 6-án dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár a derecskei egyházban lelkes beszédet tartott, melynek eredménye az Agárdy

Lajos pénztári ellenőr és 18 kollégiumi (egyetemi) tanuló ifjú feljárása mellett 10,183 K készpénz és mintegy nyolc szekér igen értékes zöldség adomány volt. Itt a gyűjtés még nincs befejezve, a várostól távol levő nagyobb birtokosoknak a felkeresése folyamatban van. A gyűjtés még sok helyen ezután lesz megtartható. Hajduszoboszló, Hajduböszörmény, Kaba, Nagyléta, Báránd, Biharke- resztes, Csenger, Fehérgyarmat, Mikepércs, Vámospercs, Nagyecsed, Komádi, Berekböszörmény stb. felkeresése — több más hellyel együtt — még hátra van. Nyiregyházára folyó hó 12-én dr. Révész Imre lelkész és Márk Endre egyházkerületi ügyész fognak kimenni a gyűjtés foganatosítására.

Adomány a kollégiumi tápintézetnek. Korábban hírt adtunk arról, hogy dr. Görgey Márton balmazújvárosi orvos és neje Gulyás Ilona a kollégiumi tápintézet javára 50,000 koronás alapítványt fognak tenni. Ennek első részletét dr. Gulyás István ny. főgimnáziumi tanár útján a kollégiumi pénztárba a mai napon 10,000 koronát be is fizettek. Ha a kollégium egykori sok-sok növendékét ekkora meleg, hálás szeretet csatolná kollégiumunkhoz annak szorult helyzetében: az alma mater homlokáról eltűnnének a borús gondokozta redők... Lássátok meg a magasztos példát, egykori tanítványok és akiknek mód adatott rá, kövessétek azt sietve. Debreczen, 1921 nov. 9. *Kollégiumi pénztári hivatal.*

Felhívás az érmelléki református egyházmegyéhez tartozó lelkészözvegyekhez. Tisztelettel felkérem a következő lelkészözvegyeket: 1. özv. Szikszay Józsefné, 2. Bajza Antalné, 3. Tamásy Lajosné, 4. Csontos Lászlóné, 5. Molnár Mihályné, 6. Vécsey Sándorné, 7. Könyves Tóth Sámuelné, 8. Fazekas Imréné, 9. Végh Lajosné, 10. Józsa Gáborné, 11. Nagy Imréné, 12. Magyar Gáborné, 13. K. Szabó Józsefné, 14. Kovács Lászlóné, hogy jelenlegi tartózkodási helyüket (utolsó posta, vármegye, utca, házszám) sürgősen közöljék velem, mert a lelkési nyugdíjintézet végreh. bizottság 2409—1921. sz. értesítése szerint segély van részükre kilátásba helyezve. Nagyléta. (Bihar m.) 1921. nov. 3. *Radó József* református lelkész, egyh. megyei pénztárnok.

Hivatalos Értesítés

A lelkészképeségi vizsgálatok tárgyában a vizsgáló bizottság az alábbi határozatot hozta:

Kivonat

a II. lelkészképesítő vizsgálati bizottság 1921 szeptember hó 19. napján tartott ülése jegyzőkönyvéből.

5. sz. Püspök úr előadván, hogy a vizsgálatok színvonalát erősen befolyásoló s leszállító háborús és más rendkívüli körülmények megszűntek, úgy hogy a rendes készület immár minden atyafi számára lehető, indítványozza, hogy úgy a jelöltek tudományos képzettsége, mint főként egyházunk nagy érdekei szempontjából az újabban gyakorolt nagy érdekei szempontjából az újabban gyakorolt elnéző s alacsonyabb mértékkel megelégedő rendszer teljes mellőzésével a vizsgálat komolyságát biztosító szigorúbb elbírálás újra helyezettessék régi jogaiba s a jelöltektől teljes készütség kívántassék meg.

Bizottságunk az indítványt nagy helyesléssel elfogadja s főjegyzőt megbizva, hogy ezt a határozatot tudomásvételre az egyházi lapokban közölje.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
4862—1921.

Nagytiszteletű Esperes úr!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak f. évi október 20-án 172,000 sz. a. kelt s az 1921. évi XLVI. t.-c.-ben, illetőleg az 1921. évi 8400 M. E. sz. rendeletben foglalt rendelkezéseknek a nem állami elemi népiskolai tanítókra és óvónőkre leendő végrehajtása tárgyában a kir. pénzügyigazgatóságokhoz és kir. tanfelügyelőkhez intézett rendeletei másolatát alább közlöm.

Debreczen, 1921. évi okt. 24.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.
172,000—1921. VIII. d. sz.

Valamennyi vármegyei kir. Tanfelügyelőségnek.
(A székesfővárosi, Pest- és Esztergom vármegyei kir. tanfelügyelő és a Pest vármegyei kir. Tanfelügyelőségi kirendeltségek kivételével.)

Az 1921. évi XLVI t.-c.-ben, illetőleg az 1921. évi 8400 M. E. számú rendeletben foglalt rendelkezéseknek a nem állami elemi népiskolai tanítókra és óvónőkre való végrehajtása tárgyában a kir. pénzügyigazgatóságokhoz intézett rendeletem másolatát tudomás és mihez tartás végett a következő rendelkezések mellett adom ki a kir. Tanfelügyelőségnek:

1. Azon nem állami elemi népiskolai tanítók és óvónők javadalmazásáról, akik az eddigi rendelkezések alapján félösszegű havi drágasági- és rendkívüli segély élvezetében állottak, az illetékes iskolaszékek (felügyelő-bizottságok) az illető tanítói (óvónői) állásra érvényes javadalmi jegyzőkönyv nyomán készített kimutatásokat tartoznak a kir. Tanfelügyelőséghez beterjeszteni, amelyekben feltüntetendő a tanító (óvónő) haszonélvezetében lévő ingatlan, külön a beültetett szőlőföld holdankénti kiterjedése, (ha az ingatlan bérbe van adva, helyhatóságilag igazolandó a bérösszeg), a tűzifa mennyisége ürméterenként, illetőleg a netaláni készpénz-tűzifaváltság összege, az egyéb természetbeni járandóságok részletesen felsorolva és a netalán ezen járandóságok helyett kapott készpénzváltság.

2. A kir. Tanfelügyelőség e kimutatások adatait az irattárában őrzött javadalmi jegyzőkönyvekkel összehasonlítva s egyeztetés után a tanítókat (óvónőket) két csoportba osztja.

a) Az első csoportba sorolja és a természetben biztosított javadalom feltüntetése mellett közli az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal azoknak a tanítóknak és óvónőknek névjegyzékét, akik az 1921. évi 8400. M. E. számú rendelet I. 7. a) pontja értelmében a teljes összegű havi drágasági- és rendkívüli segélyre jogosultak. E névjegyzékből annak is ki kell tűnnie, kik működnek jelenlegi állásukon 1920. évi augusztus hó 1-ét követő időtől s mióta. Ennek a jegyzéknek egy példánya egyidejűleg hozzám is felterjesztendő.

b) A második csoportba sorolja és a természetbeni javadalomra vonatkozó adatok feltüntetése mellett a rendkívüli segély összegének itteni megállapítása végett hozzám terjeszti be azoknak a tanítóknak (óvónőknek) a névjegyzékét, akik javadalmazásuk mértéke szempontjából az idézett rendelet I. 7. b—i) pontjai alá tartoznak s ugyane névjegyzékét megküldi a kir. pénzügyigazgatóságnak is, az eddig élvezett rendkívüli segély kétszeres összegének előlegként való kiutalása végett.

3. Mindakét csoport névjegyzékének egybeállításakor különös figyelmet fordítson a kir. Tanfelügyelőség arra, hogy azok a tanítók és óvónők, akik részére az 1919. évi január hó 1-je óta hozott közgyűlési, képviselőtestületi vagy egyéb határozat az állásukra nézve az 1919. évi január hó 1-je előtt megállapítva volt illetményeken felül helyi bevételi forrásból fedezett rendkívüli pótlékot, működési pótlékot, segélyt vagy bármilyen más elnevezésű illetménytöbbletet engedélyezett, az 1921. évi 8400. M. E. számú rendelet I. 6. pontja értelmében megfelelően csökkentett rendkívüli segélyre jogosultak, ezekre a tanítókra és óvónőkre nézve tehát külön tegyen hozzám jelentést.

Végül felhívom a kir. Tanfelügyelőséget, hogy a jelen rendelet folytán a kir. Tanfelügyelőségre háruló munkálatokat abból a célból, hogy a tanítóság ezen illetményeihez mielőbb hozzájusson, valamint az államkincstár érdekeire való tekintettel is, haladék nélkül és körültekintő gondossággal lássa el.

Budapest, 1921. évi október hó 20-án.

Vass.

MEGJELENT

a Magyarorsz. Református Egyetemes Konvent kiadásában és a Zsinat által kötelező használatra megállapított

Új Énekeskönyv

Kapható

Papirkötésben . . . . . ára 42 K
Félvászon kötésben . . . . . „ 44 „
Egészvászon kötésben „ 54 „

Ezen árakból egyes példányok vételénél 10% engedmény, 50 példány és azonfelüli megrendelésnél 25% engedmény jár az egyházaknak és iskoláknak. **=====** Megrendelhető:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli református Egyházkerület Könyvnyomda-vállalata tulajdonát képező

„Méliusz“ könyvkereskedés

könyvkereskedésben
Debreczen, Ferencz József-út (Piac-u.) 26.